

Wij werken samen met inwoners aan Maatschappelijke, Ecologische, Educatieve, Economische en Recreatieve meerwaarden in onze samenleving vanuit actieve burgerparticipatie.

Jaarverslag

Stichting M.E.E.R.Groen

2018

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
1.1 Doel en werkwijze	3
1.2 Hoogtepunten 2018	4
1.3 Organisatie	6
Hoofdstuk 2: Ontwikkeling deelname aan M.E.E.R.Groen	8
Hoofdstuk 3: Werkzaamheden	9
3.1 Beheerprojecten	11
3.2 Bouwprojecten	19
3.3 Stadslandbouw	20
3.4 Educatie	23
Hoofdstuk 4: Natuurmarketing	23
4.1 Columns, blogs, vlogs, sociale media	23
4.2 Boek Code Rood	24
4.3 Boomweggeefactie	25
Hoofdstuk 5: Financiën	26

1. Inleiding

1.1. DOEL EN WERKWIJZE

Dit is het 7e jaarverslag van Stichting M.E.E.RGroen. Zoals de naam aangeeft streven we naar meer groen en dan met maximale biodiversiteit; dus geen 'gazonnetjes' groen :-). En M.E.E.R. staat voor de Maatschappelijke, Ecologische, Educatieve, Economische en Recreatieve meerwaarden die met actieve burgerparticipatie bereikt kunnen worden. Daarbij staat burgerparticipatie voor het verantwoordelijkheid nemen voor een duurzame toekomst door er niet alleen over te vergaderen, maar ook zelf de handen uit de mouwen te steken.

Meedoen / participatie

MEERGroen activeert burgers en bedrijven, jongeren en ouderen tot meedoen. Iedereen die het openbaar groen en de natuur een warm hart toedraagt, kan bij MEERGroen op diverse natuur- en groenprojecten aan de slag. Maatschappelijk en sociaal willen we ook uitdragen dat er niemand met een 'vlekje' of beperking uitgerangeerd hoeft te zijn en dat er altijd mogelijkheden zijn om mee te doen en je nuttig te maken als je maar doet wat je wilt in plaats van wat je moet.

Door de warme zomer en een goed beheer: een jaar met mooie bloemenweides in 2018!

Flora & fauna

Ecologisch staan we voor een samenleving in evenwicht met de draagkracht van het ons omringende ecosysteem, waarin de mens niet alleen de natuur exploiteert ten eigen bate, maar waar ook intrinsiek ruimte is voor de 48.000 soorten flora en fauna die in Nederland hun thuisland hebben.

Educatie

Educatief geven we ruimte in onze projecten aan veel stagiaires en wordt er veel aandacht gegeven aan ecologische en soortenkennis. Wellicht het allerbelangrijkste educatieve element is het bijbrengen van praktisch inzicht en vaardigheden, die - in een land waarin we meer en meer vanachter ons bureau werken - steeds verder uit het zicht raken.

Economisch

Economische meerwaarde brengt onze werkwijze ook mee, want alles dat aandacht en zorg vereist kunnen we van uit een vrijwilligersaanpak goedkoper dan het bedrijfsleven. En als maatschappelijke organisatie met een duurzaamheidsambitie en plezier in het aangaan van een uitdaging, kunnen we veel met materialen die in het reguliere circuit afgekeurd zijn of weggegooid worden.

Recreatieve meerwaarde

De recreatieve meerwaarde staat voor het feit dat we geen wereldvreemde 'plantenmensen' zijn, maar dat ook de samenleving mag genieten van het fruit, de bloemenweides, de natuurspeelplaatsen, de groentetuinen en de insectenhôtels die we maken en beheren. Zo kunnen we voor elke euro op vele manieren 10 euro meerwaarde genereren.

1.2 HOOGTEPUNTEN 2018

Onderstaand de meest in het oog springende ontwikkelingen van dit jaar, met een compleet verslag verderop in dit jaarverslag:

1. Vier nieuwe projecten in beheer

Na twee jaar stilstand is de relatie met de gemeen te Haarlemmermeer weer in een positieve flow gekomen. Dit heeft – na het verliezen van het beheercontract van het Wandelbos Hoofddorp – geleid tot een nieuwe serie van vier projecten die per 1 september 2018 officieel in beheer werden gegeven: de Iltocht zone in Floriande en Overbos, het wijkgroen Houtwijkerveld, het Stenenveld in Bornholm en de Jansonius natuurstrook in het Oude Buurtje.

2. Gemeente Heemstede

In de gemeente Heemstede lopen de ontwikkelingen zoals we dat wel in elke gemeente in Nederland zouden willen. Wellicht door de kleinere organisatie is het contact met alle lagen van de overheid directer, waardoor het zicht op de M.E.E.R.-waarden die we leveren beter is en daarmee ook de waardering. Op alle vlakken tekent zich een positieve ontwikkeling af: een raamcontract met daaronder een keten van steeds meer grotere en kleinere projecten, enige financiële ruimte waarmee de organisatie van MEERGroen op meer dan een houtje-touwtje-wijze opgezet kan worden, een steeds verder uitgroeiende groep van vrijwilligers (van de twee in 2013 naar soms meer dan 30 in het najaar van 2018), een officiële plaats in het collegeprogramma van de komende jaren en steun op allerlei vlakken waardoor we ook in 2019 het Sorghbosch (van 3 projectontwikkelaars) in beheer kunnen nemen.

3. Ontvangen prijzen en nominaties 2018

We mochten dit jaar verschillende prijzen in ontvangst nemen, waaronder:

- een duurzaamheidsprijs van Stichting MEERwind;
- een bijdrage uit het Meerlandenfonds;
- prijs van de provincie Noord-Holland op het Groen Kapitaal congres;
- ook werd onze directeur genomineerd voor persoon van het jaar door het Haarlems Dagblad.

De moestuin van Restaurant Den Burgh in Hoofddorp

Prijsuitreiking crowdfundingactie Groen Kapitaal, van Provincie Noord-Holland

NU VERKRIJGBAAR! HET BOEK CODE ROOD

Een analyse van de factoren waarom de samenleving wegvlocht voor duurzaamheid en een aanzet voor een aanpak.

4. Boek Code Rood

Wat we nastreven is zoveel, dat het meestal ondoenlijk is om meer dan een paar puntjes te noemen. Daarom hebben we het hele verhaal maar eens opgeschreven. En na 5 jaar schrijven en nog eens 5 jaar testen en terugkoppelen, is de analyse en onze aanpak in boekvorm verschenen, met als titel: 'Code Rood: in oorlog met onze leefomgeving'. Dit boekje over de ecologische mismatch van de moderne samenleving waarvan de klimaatcrisis maar één exponent is, wordt in de komende jaren hopelijk een drager voor de uitbouw van de MEERGroen-aanpak in en buiten de regio.

5. Moestuin bij Restaurant Den Burgh

Naast de 4 wijkprojecten mochten we ook een moestuin bij Restaurant Den Burgh en verschillende kleinere projecten in Heemstede aan ons areaal toe voegen.

6. Overleg met andere partijen

Er gaat het jaarrond veel tijd zitten in overleg over mogelijkheden om met andere groepen en partijen samen te werken en samen terreinen in beheer te nemen. Vaak blijkt dat onze insteek om er samen iets moois van te maken voor flora en fauna en de mens, met een scope van 1000 jaar of meer, botst met ingesleten ideeën als 'groen is een kostenpost' of 'we hebben het al druk genoeg met wat we moeten, dus we willen niets meer'. Dat is jammer, want er kan zoveel M.E.E.R.... Hoe dat eruit kan zien, daar leest u alles over in dit jaarverslag.

Samen aan het werk.
Altijd met veel plezier en
veel uitdagingen

Bijenorchis bij
Restaurant Den Burgh

1.3 ORGANISATIE

Het bestuur en de Raad van Advies worden gevormd door leden uit het bedrijfsleven, politiek en maatschappelijke organisaties. Er is dit jaar bestuurlijk weer veel werk verzet. Zo liepen we tegen een statutair probleem op en tegen onze BTW-positie. Als gevolg daarvan zijn we van accountant gewisseld en zijn de directeur en een extra bestuurslid toegetreden tot het bestuur.

Bestuur

De bestuurssamenstelling in 2018 was:

- Ton Belderok;
- Roel Cremer;
- Ton van Oostwaard;
- Bob Klaasen, en
- Franke van der Laan (sinds eind 2018).

Het bestuur kwam in 2018 om de twee maanden voltallig bijeen en in de maanden daartussen in klein verband in de vorm van werkoverleg.

Raad van Advies

Instellingen, bedrijven, organisaties en overheden die de doelen en waarden van de stichting onderschrijven en willen bekrachtigen, worden van harte uitgenodigd in de Raad van Advies zitting te nemen en de stichting in materiële en immateriële zin, te steunen en te adviseren, tijdens en buiten de bestuursvergaderingen.

De Raad van Advies wordt eind 2018 gevormd door:

- dhr. C. Broekhoven;
- dhr. C. van Lent;
- dhr. F. Versteeg.

Even uitrusten. We bieden vrijwilligers 4x koffie en thee en nazit per werkdag.

Rondleiding raadsleden
Heemstede op locatie
Meermond

Directie en kernteam

Directeur van Stichting MEERGroen is F.B. (Franke) van der Laan. Deze functie combineert Van der Laan met een part-time beheerderschap van De Heimanshof. In zijn werkzaamheden wordt hij bijgestaan door een team, dat deels als ZZP-er wordt betaald en anderdeels op vrijwillige basis werkzaamheden organiseert en begeleidt.

De kern van het team bestaat uit:

- Roanna Braam: Coördinator Werkgroep Park2020;
- Eric Jagtman: Coördinator Werkgroep MEERGroen Heemstede;
- Joop v/d Pol: Coördinator Werkgroep Wijk tuin Houtwijkerveld;
- Jeroen Doesburg: Coördinator Jansonius natuurstrook werkgroep;
- Peter-Jan van Lookeren-Campagne: Coördinator Sorghbosch werkgroep in oprichting.

Aangevuld met ervaren vrijwilligers zoals Carl Meskers, Jan Wijnstra, Adri Huibers, Marlied Collet, Nanda Verbeek, de boswachters van Groenendaal Rogier Veldhuisen en Cees Versluis die allerlei taken en werkzaamheden zelfstandig verrichten en/of groepen kunnen begeleiden. Op de samenstelling van het vrijwilligersbestand en de verschillende projecten wordt verder ingegaan in dit jaarverslag.

In totaal werden in 2018 door ca. 770 mensen ruim 4400 mandagen aan werk verzet op ca. 153 ha. in 32 verschillende projecten.

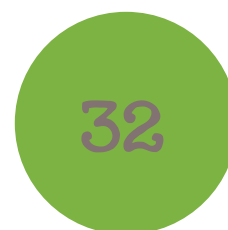
mensen

mandagen

hectare

projecten

Werk met boswachters in Groenendaal met school.

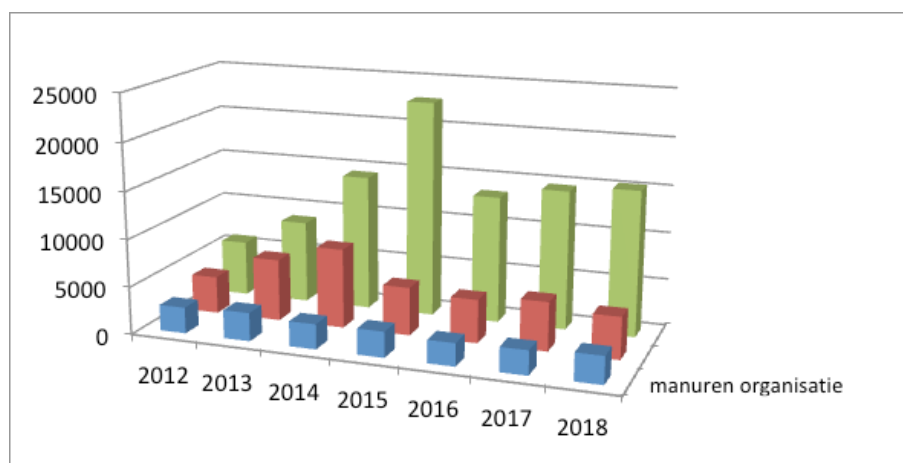
Inzaai ploeg met jonge helden van de Molenwerf school in Heemstede.

2. Ontwikkeling deelname

Het MEERGroen burgerparticipatie-model is zo flexibel mogelijk in het aanbod van werk, zodat bijna iedereen een onderwerp of een activiteit van zijn gading vindt.

Het werk varieert van 'buffelen' tot fysiek lichte werkzaamheden of gastheer/gastvrouw zijn, stads-landbouw, natuurbeheer en natuurontwikkeling, vissen of insecten verzorgen, planten kweken, maken van videodocumentaires (zie website), maken fotorapportages, verslagen en educatieve routes, en technische werkzaamheden zoals het bouwen van nestkasten, insectenhôtels en nog veel meer.

In de tijdsbesteding zijn we ook flexibel: er wordt gestreefd naar een vaste groep deelnemers die een bepaald project of gebied in 'moreel eigendom' neemt en er wekelijks of maandelijks aan werkt. Deze werkgroepen worden aangevuld door groepen vrijwilligers die af en toe, bijvoorbeeld op een teambuildingsdag, op NLDoet (maart), Earth Day (april), de nationale natuurwerkdag (november), of voor een stagedag komen helpen. We zeggen wel eens dat het bij MEERGroen elke dag NLDoet en nationale natuurwerkdag is. En hoe groter en gemotiveerder de groep is die zich aanmeldt, hoe flexibeler wij worden in het faciliteren van de wensen. Zo worden bijna 360 dagen van het jaar activiteiten uitgevoerd op een of meer plaatsen tegelijk. Onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling aan van de activiteiten, arealen in beheer en de overhead aan organisatie en begeleiding.

“Bij MEERGroen is het elke dag NLDoet en nationale natuurwerkdag.”

De bijbehorende getallen zijn:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Manuren organisatie	2748.5	2991	2633	2709	2405	2562	2890
Mandagen vrijwilligers	3942	6540	8374	5061	4567	5136	4434
Areaal in beheer (eenheid 100 m2 ivm schaal)	5880	8755	14350	22825	13400	14657	15317

Dat het aantal mandagen participatie sinds 2015 gedaald is, komt vooral door het wegvallen van enkele groentetuinprojecten waarin veel mensen actief waren: twee kas-projecten in Aalsmeer, een groentetuin in Haarlem en een in Haarlemmermeer. En ook het areaal had na 2015 een dip omdat van een aantal projecten met grote oppervlaktes (Groene Weelde van 40 naar 5 ha. en Begraafplaats Westgaarde ook 40 ha.) de eigenaren om verschillende redenen afzagen van ecologisch beheer en burgerparticipatie.

3. Werkzaamheden

Er is een verscheidenheid aan projecten op uiteenlopende gebieden in uitvoering: natuurbeheer en stadslandbouw, maar ook het bouwen van insectenhôtels, de aanleg van boomgaarden, de bouw van natuurspeelplaatsen, de opleiding en begeleiding van stagiaires, jeugdactiviteiten en het organiseren en het oprichten van burgerparticipatieplatforms.

Daarbij komen werkzaamheden voor als voordrachten, lezingen, vergaderingen, website, het opzetten van financiering en organisatie en het maken van documentaires. Het doel van de projecten is, mensen de gelegenheid bieden kennis, ervaring, beleving en affiniteit op te doen met onze groene leefomgeving door zelf verantwoordelijkheid te nemen en zelf de handen uit de mouwen te steken.

Op de volgende pagina wordt een overzicht en verantwoording gegeven van soorten activiteiten, het startjaar, het areaal, het aantal deelnemers (in mandagen), de begeleiding/organisatie (in uren). Er zijn projecten bij die langer lopen dan Stichting MEERGroen bestaat. Dit komt omdat die projecten vanuit De Heimanshof zijn gestart en in 2011 door MEERGroen zijn overgenomen.

Ook opgenomen zijn de uren voor organisatie en natuurmarketing. Organisatie omvat alle activiteiten - meestal van directeur en bestuursleden en adviseurs die niet rechtstreeks aan een project gekoppeld kunnen worden - zoals bestuurlijke activiteiten, rapportage en administratie, netwerken en contacten onderhouden, lezingen geven en vergaderen, nieuwe vrijwilligers zoeken plus inwerken en acquisitie-activiteiten voordat een project operationeel wordt. Over onze natuurmarketing lees je meer in hoofdstuk 4.

**“Van natuurbeheer tot stadslandbouw.
Het kan allemaal bij MEERGroen.”**

Hooien met de boswachters

Bloemenweide IJtochtzone
Hoofddorp

Tabel 1: Projecten overzicht 2018

Onderstaand staan de projecten van 2018 aangegeven met de aantallen mandagen en organisatie-uren en de aantallen vrijwilligers die er in hebben deelgenomen. De nieuwe projecten van 2018 staan aangegeven in de kleur oranje.

volgnr	Project	startjaar	opp 2018 (ha)	Manda-* gen 2018	org. uren	Deelnemers
A	Organisatie					
1	Organisatie	2011	nvt	445.55	1112.75	12
B	Natuurmarketing					
2	Columns en vlogs, Nieuwsbrieven	2012	nvt	29.5	23	7
3	Boek Code Rood	2011	nvt	70	67	4
4	Boomweggeefactie	2009	nvt	111	97	70
C	Beheer projecten					
5	Bloemenweides Floriande	2008	6	54.25	50	25
6	Bloemenweides Overbos	2007	4	26.5	21	24
7	Bomen/Insectenpad Haarlemmermeerse Bos	2007	2	12	6	8
8	Groene Carré	2009	1	33	12	32
9	Groene Weelde	2010	5	27.25	11	30
10	Houtwijkerveld wijk tuin	2010	2.5	62.75	32	18
11	Wandelbos Hoofddorp	2012	6.5	2	2	3
12	Rotsenveld	2011	1	15.25	17	20
13	Kaagtuin en Smikkelroute	2008	1	6	3	15
14	Meermond HS	2013	5.5	927.25	231	130
15	Historische Spoorlijn Amsterdam Bovenkerk	2013	15	3	3	2
16	Landgoed Groenendaal HS	2015	90	613.25	134	125
17	Sorghbosch HS	2018	6	364.25	43	190
18	Pup-up parkje HD	2017	0.02	38.5	53.5	34
19	Robin Hood Bos HD	2008	1	8.25	5	10
20	C-Beta HD	2017	0.5	7	6	15
21	Beetslaanparkje HD	2013	1	6.5	6	9
22	Jansonius terrein HD	2018	1	35.5	28	12
23	Jeugdland Hoofddorp	2018	2	58	33.5	30
24	Kohnstamlaan HS	2018	0.3	67.25	13	40
25	Vrijheidsdreef HS	2018	1	12	8	40
26	Ringvaartdijk HS	2018	0.1	2	2	2
D	Bouwprojecten					
27	Insectenhôtels	2009	nvt	251.75	84	60
E	Stadslandbouw					
28	Groente/Heemtuin Geniedijk	1996	0.2	204.125	367.5	10
30	Voedseltuin op bedrijventerrein Park 2020	2015	0.45	731.25	260	45
31	Tuin Restaurant Den Burgh	2018	0.1	209.25	159	25
	totaal		153.2	4434.2	2890.3	
F (extra)	Educatie					
32	Stagebegeleiding/deelname	2008	nvt	672.75	762	166

*: Met mandagen worden hier vrijwilligersmandagen aangegeven. Die zijn meestal niet 8 uur, maar 6 uur, waarvan circa 2 uur besteed wordt aan rondleidingen, socialiseren, koffie drinken, etc. en er 4 uur netto echt gewerkt wordt.

3.1 BEHEERPROJECTEN

Hieronder worden een aantal beheerprojecten uitgelicht:
in Haarlemmermeer, Kaag & Braasem, Heemstede en Amsterdam & Amstelveen.

HAARLEMMERMEER

Op 1 september 2018 ging een driejarig nieuw beheercontract in voor 4 projecten. Daar ging twee jaar overleg aan vooraf en afhankelijk van het project ook nog eens 18, 12, 9 en 4 jaar lang een proces van voorstellen, contacten en lobby. Deze 4 projecten waren de handreiking van de gemeente na het in 2016 eenzijdig opzeggen van het Wandelbos Hoofddorp-contract. Overleg op een laag pitje is daarover nog gaande om ook dit project - waar we 4 jaar lang onze ziel en zaligheid in hebben gelegd - weer in beheer te krijgen.

Omdat er lang overlegd is, is er inmiddels aanzienlijk achterstallig onderhoud ontstaan in de betreffende gebieden; een achterstand waarvoor het reguliere beheerbudget geen ruimte biedt. Daarom is er een mix van budget voor achterstallig onderhoud in onderhandeling, en aanvragen voor subsidies en innovatieve manieren van werken ondernomen. Dat heeft inmiddels € 12.500 euro extra opgeleverd, waaronder een duurzaamheidsprijs van stichting Meerwind en €3.500 van een crowdfundingactie via de provincie Noord-Holland. Ook wordt er veel werk verzet om werkgroepjes van betrokken burgers te formeren. Dat is gelukt voor het Jansoniusterrein en Houtwijkerveld en is in ontwikkeling voor de IJtochtzone (Floriande, Overbos) en het Stenenveld (Bornholm).

1. IJtochtzone in Overbos en Floriande

Deze terreinen vormen de IJtocht Ecologisch verbindingszone tussen het Haarlemmermeerse Bos en het toekomstige Park 21. 2.5 ha. van de 8 ha. die onder het nieuwe beheercontract vallen zijn in 2007 en 2008 al door ons aangelegd met een wijkbudget. Vanaf 2009 hebben we deze bloemenplekken zonder vergoeding in stand gehouden, door aandacht te vragen voor het maaien, afvoeren, frezen en soms opnieuw zaaien en het soms ook financieren daarvan. In twee jaar overleg is het beheer enigszins tussen de wal en het schip gevallen. Dus vanaf september 2018 is er hard gewerkt om zowel de oude als de nieuwe terreinen in de gewenste vorm te krijgen. Dat hield o.a. in maaien, hooien (46 ton!) en het akkerkruidenveld diep frezen en opnieuw inzaaien. Ook is er werkgroepje in oprichting en zijn er contacten gelegd met scholen in de buurt.

2. Houtwijkerveld wijktuin

In 2016 werd het sinds 2012 lopende beheercontract voor dit gebied opgezegd en pas weer in september 2018 gecontinueerd (voor 1/5e van het bedrag). In die 2 jaar is er alleen het hoognodige aan beheer gedaan. In het najaar van 2018 is er weer volop gewerkt, met name via ingehuurd aannemers en 1x met het werk van een groep bewoners.

3. Stenenveld Bornholm Hoofddorp

Het Rotsenveld van ca 0,7 ha. groot op en rond de kruising van de N201, de Kruisweg en de Van Heuven Goedhartlaan, hebben we al een jaar of vier in beheer genomen omdat het een unieke biotoop vormt met potentie voor varens, vetplanten, kruiden, amfibieën en reptielen. Echter al vele jaren is het terrein door minimaal beheer volgegroeid met inmiddels flink uit de kluiten gewassen struiken, bomen, riet en bramen. Per 1 augustus 2018 hebben we dit gebied officieel in beheer en werken we er om de 14 dagen. Voor het verwijderen van ca. 600 stobben van soms behoorlijk uit de kluiten gewassen zaailingen, is er een budget voor achterstallig onderhoud beschikbaar gekomen. Dit gaat voor het voorjaar 2019 gebruikt worden. Intussen doen we om de 14 dagen handmatige werkzaamheden zoals bramen steken en riet, kruiden en blad verwijderen.

4. Jansonius natuurstrook (nieuw in 2018)

Het 4e terrein dat we per 1 september 2018 in beheer hebben gekregen is de Jansonius natuurstrook van 50 x 200 m. Deze strook ligt in een nieuwe wijk in een gebied aan de binnenzijde van de Geniedijk die vanwege de status van Unesco Werelderfgoed (van de Stelling van Amsterdam) niet bebouwd mag worden. Deze strook is op basis van een plan uit 2000 van onze hand aangelegd in 2008, maar is ondanks voortdurend overleg pas nu in beheer gegeven. Het behoeft geen verklaring dat in die afgelopen 10 jaar ook weer significant achterstallig beheer is opgetreden.

In de amfibieënpool van ca 3.000 m² is bijvoorbeeld een muur van riet en rietwortels ontstaan die bijna tot in de helft van de rest van de strook doorlopen. *Naast ecologie, cultuurhistorie en recreatie heeft deze strook ook maatschappelijke en educatieve potentie.* Hij ligt namelijk naast Hospice Bardo en de praktijkschool De Linie. Inmiddels is er een enthousiast groepje wijkbewoners die er regelmatig werkt. Het zware achterstallig onderhoud (ca 75 m³ riet en rietzode) wacht op afstemming met de gemeente.

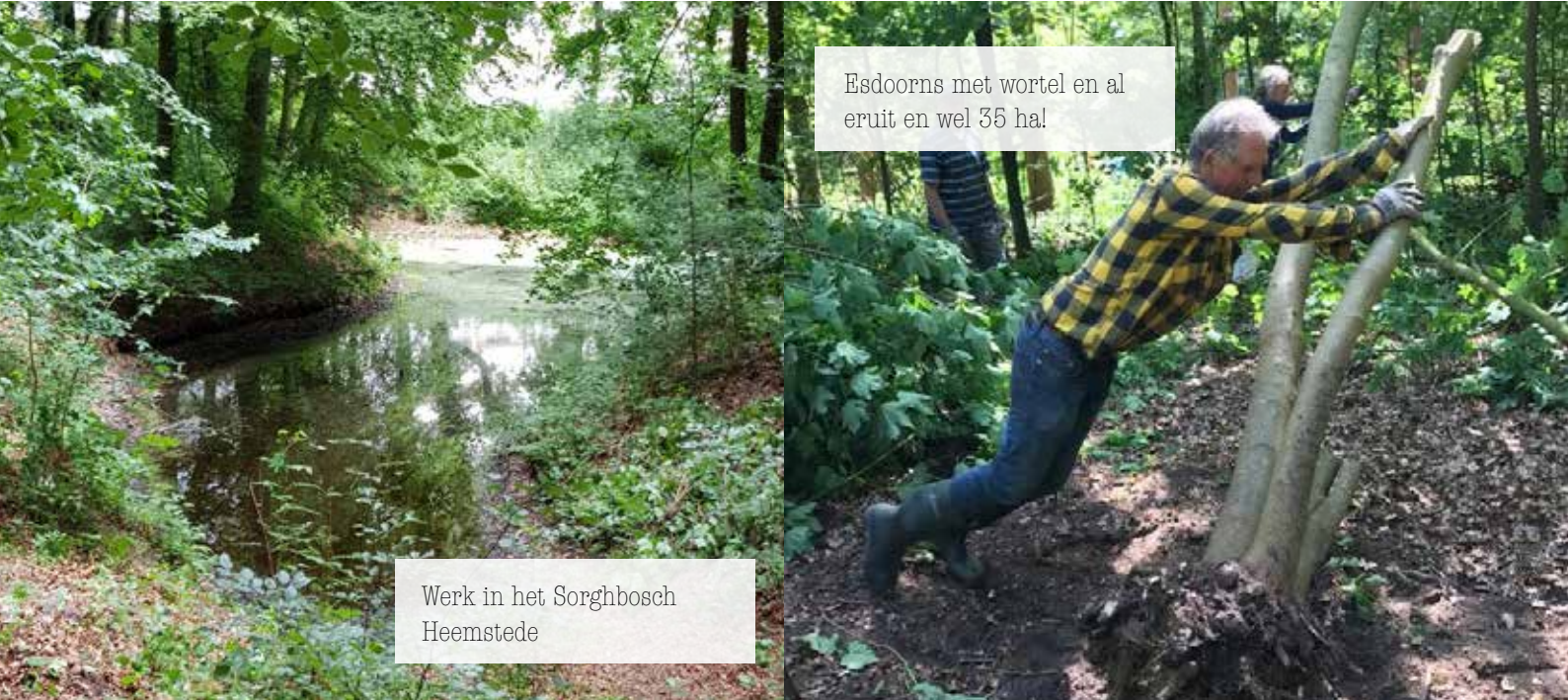
5. Bomen- en insectenpad in het Haarlemmermeerse Bos

Deze zijn in 2007 en 2008 ingericht. De biotoopinham en insectenpad maaien we elk jaar in het voorjaar in overleg met de boswachters.

Werkzaamheden op de Jansonius natuurstrook, Hoofddorp.

Esdoorns met wortel en al
eruit en wel 35 ha!

Werk in het Sorghbosch
Heemstede

6. Groene Carré

In drie gebieden van recreatieschap Spaarnwoude zijn we actief sinds 2009: Groene Weelde, Groene Carré Zuid en Boseilanden. Rond NLdoet maaien en hooien we de orchideeën/amfibieën kuil op het Groene Carré ook altijd en verwijderen we berken- en wilgenopslag. In de in 2009 gecreëerde voedselarme brakke en vochtige laagte blijven de bijzondere ontwikkelingen zich opvolgen. Op minder dan 1 ha. groeien er inmiddels 1.000 rietorchissen, 30.000 moeraswespenorchissen, 1.000 zomerbitterling, 50 rondbladig wintergroen, 150 moeraskartelblad en 3 soorten ogentroost, 2 soorten duizendguldenkruid en de laatste spectaculaire ontwikkeling is dat parnassia (een duinvalleiplant) zich tot meer dan 10.000 exemplaren heeft uitgebreid. Al deze soorten zijn bijzonder of heel bijzonder of staan op een rode lijst als bedreigd. En daarnaast staan er nog 60 tot 80 andere soorten. In feite is dit een terrein dat als duinvallei op Schiermonnikoog niet zou misstaan. En in de bosjes broeden o.a. Blauwborst, Fitis, Tjiftjaf, Zwartkop, Winterkoning en Nachtegaal. Ook op paddenstoelengebied is het een bijzonder terrein met o.a. met de knalrodezwartwordende wasplaat, de fopzwam en verschillende soorten melkzwam.

7. Groene Weelde en Boseilanden

In tegenstelling tot de eerste jaren waarin we soms wel tien werkdagen per jaar konden houden (mede gestimuleerd door pannenkoekenlunches in het lokale pannenkoekenrestaurant) meldden zich sinds 2015 steeds minder deelnemers. Door het gebrek aan opkomst, is het werk dat we in 2018 gedaan hebben minder dan we voor ogen hadden. In 2018 is er alleen met NLdoet gewerkt in de Groene Weelde met een bedrijf en in de Boseilanden met 15 scouts.

8. Wandelbos Hoofddorp

In het Wandelbos Hoofddorp was na vier jaar werk van achterstallig onderhoud aan bramen, grote en kleine zaailingen en berenklauwen, eindelijk een fase bereikt dat het werk tot regulier systematisch onderhoud kan worden beperkt in het hele oude deel uit 1936 (4,5 ha.). En er was ook begonnen met systematisch onderhoud in het nieuwe deel uit 1975 (3 ha.). Jammergenoeg heeft het inspraakproces over 'Hoofddorp Centraal' onze werkzaamheden doorkruist. Op een laag pitje vindt nog af en toe overleg plaats om weer aan de gang te gaan, maar zolang er nog af en toe een aannemer werkzaamheden uitvoert, wil de gemeente er geen vrijwilligers aan het werk.

9. POP-up Parkje Raadhuisplein Hoofddorp

In 2017 deden we een oproep om meer aandacht aan natuurspeelplaatsen te geven. Daar heeft de Ondernemersvereniging Hoofddorp, die de oude skatebaan voor het Raadhuis een rol in de vergroening van het stadscentrum wilden geven, op gereageerd. In samenwerking met die ondernemersvereniging en een hovenier is er in maart in een recordtijd een plan gemaakt en uitgevoerd voor half april. Dat plan bestond uit: een mix van zware fruitbomen, bloem- en besdragende struikjes, vaste planten, eenjarige perkplanten en bloemenzaad te gebruiken om het POP-up parkje er jaarrond aantrekkelijk uit te laten zien. Naast deze elementen zijn er insectenhôtels en wilgentenenhutten aangelegd en is het betonnen en ijzeren hekwerk ingepakt met wilgen.

In tegenstelling tot de verwachting werd dit parkje, op een zeer vandalisme-gevoelige plek, niet binnen de kortste keren gesloopt zoals in de twee jaren ervoor. Dat kwam aan de ene kant omdat de begroeiing zo was gekozen dat het niet uitnodigde om er door heen te lopen (stekels en brandnetels o.a) en anderzijds omdat er wanneer het nodig was beheer werd toegepast. In de zomer zelfs elke week. Mooi was te zien dat de verschillende gewassen elkaar aanvulden in bloei en dichtheid. Het bijenbloemenmengsel zaaide zichzelf uit en bloeide dit jaar een keer of drie. Dit POP-up parkje heeft een beperkte levensduur omdat er op deze plek bij een grote verbouwing van het gemeentehuis een ondergrondse garage gaat komen. Maar dat duurt nog wel een aantal jaren. Omdat het parkje op een betonnen fundament ligt, was het extra gevoelig voor verdroging in dit extreem droge en warme jaar. In 2018 hebben we in dit parkje en in de meeste boomspiegels in het centrum 30.000 bolletjes geplant. Helaas zijn er andere beheerders die hier met een schop doorheen gaan. :- (Bij het POP-up parkje zijn ook de 20 bakken met kruiden, groente en fruitboompjes geplaatst die in het winkelcentrum stonden. Deze nemen we erbij in de verzorging, zolang ze niet uit elkaar vallen.

10. Robin Hood Bos Sterrenschool

Een jaar of acht geleden waren we betrokken bij het inrichten van een speelbos met ecologische inrichting bij de Bikube school, die inmiddels Sterrenschool heet. Hoewel het bos nog wel voor spelen gebruikt wordt, is het door gebrek aan onderhoud dichtgegroeid geraakt. Maar het idee van een natuurterrein is niet losgelaten en nieuw leven ingeblazen door het inschakelen van een architect. Deze architect heeft een plan gemaakt die de leraren, ouders en sponsors enthousiast moet maken en wat - indien door een bedrijf wordt uitgevoerd – ca. €150.000 moet gaan kosten. Er is een startbudget, maar bijlange na niet genoeg. Daarom is burgerparticipatie als middel ingezet om gefaseerd zowel fondsen te werven als stap voor stap onderdelen te realiseren indien daar handen en fondsen voor zijn. Dit jaar is een stap gezet op dat pad met een kunstwerk op het schoolplein, waarvan de sokkel van natuursteen ingebed in levend groen door MEERGroen is gemaakt.

11. Valley heet nu C-Bèta

Een vervolgproject van het Park 2020 kantorenpark van SADC (Schiphol Airport Development Corporation) met de gemeente is een logistiek bedrijventerrein van ca. 140 ha. Dit project heeft nog hogere duurzaamheidsambities. Binnen dit bedrijventerrein, wat in de komende 30 jaar moet ontstaan, is een zone van kleine innovatieve bedrijvigheid gepland, genaamd The Valley. En er is een innovatiecentrum dat C-Bèta is gedoopt. Ook in 2018 liep er overleg om in de buitenruimte van C-Bèta 'inspirerende groene activiteiten' te ontplooiën. Dit heeft nog niet tot concrete resultaten geleid.

12. Groeninitiatief op Jeugdland Hoofddorp

Naar aanleiding van de Boomweggeefdagen ontstond er contact met een nieuw bestuur en nieuwe beheerder van Jeugdland Hoofddorp. Die wilden ecologisch beheer, een groentetuin en een educatief groen activiteitenprogramma. Daar is een paar maanden samen aan gewerkt, waarna een en ander kwam stil te liggen door interne zaken. Wellicht komt het contact in 2019 weer op gang.

Greenteens snoeien
fruitbomen bij Smikkelpad
Kaageiland.

KAAG EN BRAASEM

13. Kaagtuin en Smikkelroute

De groentetuinten, natuuroever en boomgaard horen bij het bezinningscentrum 'De Stal' op de Kaag en zijn inmiddels een jaar of tien geleden aangelegd. Met name rond de boomgaard proberen we met het centrum een traditie op te bouwen dat de (Buiten)Kaag school en bewoners zich betrokken voelen bij het onderhoud en dat men als tegenprestatie dan ook van de vruchten gebruik mag maken. Inmiddels zijn de hoogstambomen op een leeftijd gekomen dat ze flink fruit produceren. Met de school bovenbouw en het bezinningscentrum Stal op de Kaag wordt elk jaar een voorjaarsverzorgingsmiddag en een najaarsoogstmiddag georganiseerd, waar we steeds meer Kaagbewoners bij proberen te betrekken. Dit jaar is alleen de voorjaarsmiddag doorgegaan.

HEEMSTEDE

Algemeen

In Heemstede zijn we sinds juli 2013 actief. De twee mensen die toen begonnen zijn inmiddels deel van een dynamische groep die soms 22 en meestal 25 mensen telt. Er wordt elke vrijdag gewerkt, om en om in Meermond en sinds 2015 in Groenendaal.

Het is bijzonder stimulerend te merken dat de M.E.E.R-waarden die we proberen uit te dragen door de gemeente opgemerkt en gewaardeerd worden. En hoewel het naar onze smaak altijd te langzaam gaat, zijn er in de afgelopen vijf jaar grote stappen vooruit gezet. Zo is er een samenwerkings- en financieringsmodel geformuleerd voor een raamcontract, met daaronder allerlei aparte projecten. En die heeft niet de vorm van een typische beheerovereenkomst, maar deze biedt steun en ruimte voor meedenken en het in goed overleg uitbouwen van de meerwaarden.

Een aantal vermeldenswaardige ontwikkelingen van de afgelopen tijd zijn:

- De gemeente maakt gebruik van de diensten van De Hartenkamp Groep, waar jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt een dagprogramma volgen. De Groengroep van de Hartenkamp (Team Tuin Onderhoud) is in de gelegenheid gesteld om elke vrijdag met ons te werken, met een eigen begeleider en met zakgeld vanuit de gemeente.
- De twee boswachters van Groenendaal, die wij eens in de 14 dagen helpen, zijn vrijgesteld om de andere vrijdagen van de maand met onze groep te werken, ook buiten Groenendaal. En dat heeft een wederzijds zeer vruchtbare en plezierige samenwerking opgeleverd.
- In het nieuwe collegeprogramma 2018-2022 wordt het ecologisch beheer van MEERGroen voor het eerst officieel een plaats gegeven.
- Een bomenmarkt van de Boomweggeefactie krijgt voor het 3e jaar een structurele plaats op het plein bij het gemeentehuis.
- Een vandalisme-bestendig insectenhotel is geplaatst bij de Vrijheidsdreef.
- Er worden naar onze capaciteit het toelaat steeds meer kleinere en grote projecten toegevoegd zoals de bloemenweides van de Vrijheidsdreef (1 ha.), de Kohnstamlaan (0,3 ha.), de Ringvaartdijk (0,1), de fijnstof-vangende planten op de Cruquiisdreef en:
- Na 1,5 jaar overleg met de eigenaren van het Sorghbosch (Kennemerduin, Nieuw Overbos en Kennemeroord) heeft de gemeente in een contract bedongen dat MEERGroen het landgoed op orde gaat brengen na vele jaren 'economisch beheer'.

Al met al hopen we dat dit in 2019 gaat leiden tot een situatie dat er een betaalde Heemstedse coördinator aangesteld kan worden die naast de vrijdag-werkgroep, toe kan gaan werken naar een 2e, 3e en wellicht nog meer werkgroepen, die - om te beginnen - wekelijks zelfstandig in het Sorghbosch gaan werken. Zo'n coördinator geeft dan ook voorlichting over flora en fauna, geeft verder vorm aan de burgerparticipatie en kan het in beheer nemen van nog meer terreinen verzorgen. Dat is het voorbeeldwerkmodel dat we dat in elk gemeente willen gaan invoeren.

14. Meermond

Er is een vaste, trouwe en gezellige groep van 20-30 mensen die elke vrijdag present is. Daarmee is in het afgelopen jaar al veel werk verzet. Er blijven altijd nog wel hoeken met woekerende bramen of riet, maar we kunnen het werk prima aan. Dit jaar is er veel werk verzet om de bloei van de bloemenweides te maximaliseren. Die weides hebben we inmiddels tot 4 of 5 types ontwikkeld:

- eenjarig met wilde klaproos dominant;
- eenjarig met slaapbol dominant;
- eenjarig met zwarte mosterd dominant;
- meerjarig met margriet en beemdooievaarsbek dominant, en
- meerjarig met wikke en bont kroonkruid dominant.

In de natte bermen grenzend aan het moeras is er nu ieder voorjaar sprake van een uitbundige bloei van ratelaar, wikke en wilde orchideeën. Het beheer van het moeras is met de optimalisatie van een regelbare watervoorziening eenvoudiger geworden dan voorheen.

Ook de fruitbomen krijgen aandacht en groeien gestaag. Fruitsoorten als kweeper en kruisbes zijn, ondanks de grote droogte, in 2018 oogst van betekenis gaan opleveren. Minstens 2x per jaar is de Molenwerfschool present om te helpen bij snoeien en oogsten. Überhaupt neemt het aantal bezoekers nog steeds gestaag toe doordat het terrein meer bekendheid krijgt.

De ijsvogelwand was in 2018 aan inzakking onderhevig. Er is een plan gemaakt om de wand met inzet van groot materieel in 2019 weer geschikt te maken voor een nest. Het in het terrein neergelegde kaphout wordt zomerrond dankbaar gebruikt voor de aanleg van fraaie staaltjes spelhutten. Door de boswachters zijn er grote beukenstammen ter beschikking gekomen waar zitjes ingezaagd zijn en een 30-tal kleinere stammen (wel 500-1500 kilo zwaar) waarmee een speel aanleiding gebouwd kan worden. Hiervoor is eind 2018 een plan ingediend.

Appelmoes en appeltaart maken op Meermond

Meermond. 'The place to be' voor huttenbouw!

Moeras met pluimzegges in de winter (Meermond)

15. Groenendaal

Inmiddels werken we sinds 2015 in Groenendaal en in die periode is er naar schatting 35-40 ha. van de 90 ha. van esdoorn-opschot met wortel en al ontdaan zodat de monumentale eiken, beuken en lindes beter tot hun recht komen. Ook komen er elk jaar weer stinsenbollen ter beschikking die we in december/januari, op de plekken die vrij zijn van zaailingen, planten om een mooie ondergroei te krijgen. En er worden elk jaar duizenden geschikte zaailingen verzameld voor de Boomweggeefactie.

Een deel van de Groenendaal ploeg

Esdoorns verwijderen Groenendaal

16. Sorghbosch (nieuw)

Mede omdat het werk dat wij weten te verzetten en de toegevoegde recreatieve, educatieve en maatschappelijke waarden in Meermond en Groenendaal niet onopgemerkt zijn gebleven, is er in 2017 nog een terrein in zicht gekomen als potentieel werkterrein.

Het gaat om het Sorghbosch, ook een oud landgoed van circa 6 ha. waarin en waarnaast drie woonvoorzieningen voor ouderen zijn gevestigd van drie verschillende eigenaren. In de directe omgeving van de woonvoorzieningen wordt door hoveniers regulier onderhoud gepleegd, maar aan het bos met monumentale bomen, minimaal. Er is wel een beheer- en onderhoudsplan opgesteld, maar door allerlei perikelen van nieuwbouw en doorverkoop, is het bos er de afgelopen 20-25 jaar bij ingeschoten. En het resultaat daarvan was dat ook dit bos voor een groot deel dichtgegroeid is met opschot van vooral esdoorns, en dat monumentale eiken en lindes worden verdrongen door jonge beuken. Bovendien worden alle soorten verdrongen door esdoorns van een jaar of 25-40. Ook groeide het bos door het hek over trottoir en fietspad en raakte de eens dichte stinsvegetatie in de ondergroei in de verdrukking en uit het zicht/licht.

Sinds september 2017 is er vrijblijvend af en toe een werkdag gehouden om te laten zien aan de zorginstellingen hoe wij werken en wat het resultaat is. In 2018 deden daar ook wethouder Hooij en de nieuwe burgemeester Nienhuis, raadsleden en 100 leerlingen van een Montessori VWO-school uit Amsterdam aan mee. Ook is er een voorlichtingsavond voor de bewoners, werknemers van de zorginstellingen, omwonenden en belangstellenden gehouden als opstap naar een eigen Sorghbosch werkprogramma en werkgroep. Mede naar aanleiding daarvan hebben 16 ouderen die niet kunnen werken in het bos een vogelnestkast geadopteerd die met hen gemonitord zal worden. En er is een begin van een werkgroep ontstaan. Het beheercontract gaat in per 1 januari 2019.

AMSTERDAM & AMSTELVEEN

17. Historische Spoorlijn Amsterdam Bovenkerk

Op de museum-tramlijn is op verzoek van de EMA (Elektrische Museumtramlijn Amsterdam) het ecologische beheerwerk in 2013 begonnen met 'ad hoc' dagen. In 2015 en 2016 is de groep van 2-4 mensen uit de EMA en MEERGroen Hoofddorp gaandeweg uitgegroeid naar 6-15 mensen met steeds meer deelnemers uit Amstelveen en Amsterdam en is een ritme van eens in de 14 dagen werken op een zaterdag ontstaan.

Mede naar aanleiding van onze inzet, heeft ook de gemeente Amstelveen het beheer op de dijk buiten de directe nabijheid van de spoorlijn (totaal 7 van de 15 ha.) vergroot door een grotere inzet van aannemers. Echter pas bij werkgroepen van 20-30 mensen die om de week in het Amstelveense en het Amsterdamse deel aan het werk zijn, kunnen we verwachten dat we de spoordijk ecologisch op orde kunnen krijgen en houden: wat betekent dat we ook lucht krijgen om de karakteristieke biodiversiteit van deze spoordijk tot zijn recht te laten komen.

Tot mei-juni 2017 zijn deze werkzaamheden doorgegaan. Door persoonlijke omstandigheden en door een gebrek aan steun uit haar eigen organisatie, viel de coördinator vanuit de EMA weg; ook zakte (ongelateerd daaraan) het aantal deelnemers uit Amstelveen en Amsterdam sterk terug met als gevolg dat we met bijna alleen 2-4 mensen uit Hoofddorp de spoordijk van Amstelveen stonden te onderhouden. Omdat dit al sinds 2013 gebeurde zonder enige vergoeding, en er na 4 jaar nog geen aanwijzing kwam uit de EMA en de gemeentes dat zit zou kunnen veranderen, zijn de werkzaamheden opgeschort. Er is in 2018 op ad hoc basis overleg geweest en in 2019 is het de bedoeling om de banden weer meer aan te halen om het beheer en de relatie met de verschillende partijen weer op de rails te krijgen.

3.2 BOUWPROJECTEN

Niet iedereen met affiniteit met de doelen van MEERGroen voelt zich betrokken bij het traditionele 'groene' werk van natuurbeheer en stadslandbouw. In de loop der jaren is er daarom een spectrum van werkzaamheden ontwikkeld, waar ook de meer technisch georiënteerde mensen zich bij betrokken voelen. Ook dat werk kan een bijdrage leveren aan de doelen om de samenleving bij de natuur te betrekken. Het gaat hierbij vooral om het bouwen van insectenhotels, nestkasten, egelhotels en ook natuurspeelplaatsen. Een extra voordeel van de bouwactiviteiten is, dat het meer weersonafhankelijk is en daarmee een zekere continuïteit in het aanbod van werkzaamheden jaarrond oplevert en extra argumenten voor bedrijven en scholen om MEERGroen te kiezen als stageplek of teambuildingsuitje. Op 25 mei 2018 hebben we 1 vandalisme-bestendig insectenhotel uit 2017 geplaatst op de Vrijheidsdreef in Heemstede, in 2018 is er nog meer gebouwd: 10 grote insectenhotels, 3 middelgrote, en circa 50 van nestkastformaat.

3.3 STADSLANDBOUW

Er is de laatste jaren een sterk groeiende belangstelling voor groenteteelt. We zijn als MEERGroen betrokken bij een aantal projecten met allerlei partners om hierin te voorzien en om belangstellenden de waarde van zelf gezond bewegen en gezond voedsel verbouwen te laten ontdekken. Hieronder enkele voorbeelden.

1. Park 2020 voedseltuin

Naast het station Hoofddorp is sinds een aantal jaren een nieuw kantorenpark ontwikkeld met de ambitie om het meest duurzame kantorenpark van Europa te zijn. Dat komt op allerlei manieren tot uitdrukking: bijvoorbeeld in het 'cradle to cradle' bouwconcept, in het toepassen van principes uit de circulaire economie en door pogingen om de waterkringloop lokaal te sluiten. Door de kredietcrisis bleef een deel van het terrein langer braak liggen dan gepland, waardoor er veel wilde vegetatie op schoot. Via het lokale biologische lunchrestaurant Parkcafe Groen zijn we als MEERGroen in gesprek gekomen met de projectontwikkelaar Delta. Het resultaat van die gesprekken was dat er niet een gazon, maar een tijdelijke voedseltuin, een vlindertuin en een natuurtuin op dit terrein is gekomen, tot er gebouwd gaat worden.

Kas Park 2020

Oogst

De voedseltuin van 0,4 ha., waar ook een kas bij hoort, wordt door MEERGroen beheerd ten behoeve van het restaurant en afname in het park.

Het hoofddoel van de tuin is om kantoorwerkers te inspireren om ook mee te komen werken en om mede het circulaire en groene gedachtegoed van Park 2020 handen en voeten te geven.

Ad hoc zijn er wel mensen en groepen die meewerker, bijvoorbeeld met teambuilding en NLdoet, maar het meeste werk wordt door onze eigen vrijwilligers gedaan. Gezien de grote productie is er in 2018 ook afname naar restaurant Den Burgh in de buurt gezocht, is er afname door een biologische marktkoopman en wordt er een winkeltje gerund voor lokale verkoop. 2018 was het 4e jaar dat de tuin bestond en er is akkoord gegeven voor een 5e jaar in 2019. Het seizoen 2018 was erg droog en warm. Gelukkig hadden we daar dankzij het duurzaamheidsbeleid weinig last van. Regenwater van het park wordt namelijk in een grote vijver opgeslagen en was beschikbaar voor bewatering, waardoor we top oogsten hadden.

2. Geniedijk-tuin

De Geniedijk-tuin wordt door een aantal vrijwilligers uit het Oude Buurtje in Hoofddorp verzorgd. Ook de buurtjeugd en de buurtvereniging is regelmatig betrokken bij activiteiten op deze tuin (zaaien, oogsten, rondleiding). De tuin bestaat uit het oude Dr. Nanninga openluchtzwembad van 2.000 m² dat in 1975 gesloten is en waarvan de helft tot natuur ontwikkeld is, en de helft voor groenteteelt gebruikt wordt.

Beide foto's uit
Geniedijk-tuin

3. Restaurant Den Burgh (nieuw project 2018)

Als resultaat van de groenteveranties uit Park 2020 aan Restaurant Den Burgh, werd er in februari 2018 besloten dat het restaurant zijn eigen groentetuin, bijstal en bloemenweide wilde. In een recordtijd is die tuin van 600 m² in februari en maart 2018 gerealiseerd. De samenwerking gedurende het groeiseizoen is alleen maar beter geworden. Tot wel zes koks en keukenpersoneelsleden werken regelmatig in de tuin en een middag in de week zijn wij er ook. Het restaurant maakt zeer efficiënt gebruik van de teelt. Sommige vakken zijn in 1 seizoen 3-4 keer opnieuw ingezaaid en de oogsten verwerkt. Er bestaat een kans dat in 2019 een nieuw gerealiseerd kantoor tegenover het restaurant ook met MEERGroen een soortgelijke tuin wil realiseren.

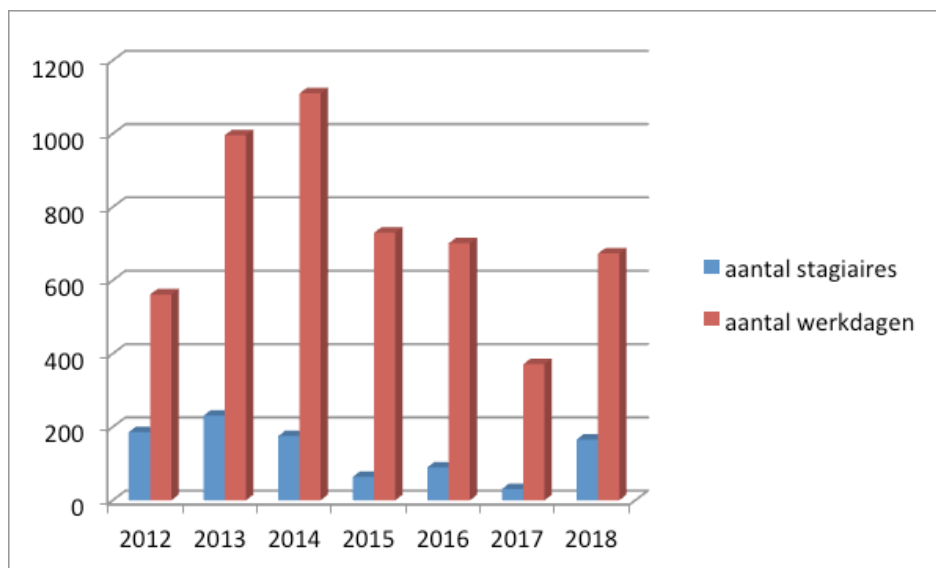
Moestuun
Restaurant Den Burgh, Hoofddorp

3.4 EDUCATIE

Educatie is een prominent onderdeel van de MEERGroen-doelen, dat door alle werkprocessen heen loopt. Een aantal activiteiten heeft een meer dan gemiddeld educatief element en dat zijn vooral de stages en de naschoolse of buitenschoolse opvang-cursussen (NSO/BSO).

Stages

Aan stages wordt extra aandacht gegeven om jonge professionals en middelbare schoolleerlingen de verbinding tussen de theorie op school en het grote verschil met werkzaamheden in de praktijk te leggen. En dan gaat het vooral om praktisch inzicht, werkmotivatie en het leren toepassen van theorie op alle mogelijke manieren: van rekenen, natuurkunde, scheikunde, topografie, geschiedenis en biologie tot ethiek, marketing, management en politiek.

166 leerlingen

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen maatschappelijke stages (MAST) en leerwerk-stages.

166 leerlingen maakten in 2018 gebruik van de stage-mogelijkheden en dat was weer wat meer dan het jaar daarvoor.

De voornaamste reden dat de aantallen in de afgelopen jaren zo teruglopen vergeleken met eerdere jaren, is de stopzetting van de financiering door de rijksoverheid aan de scholen en de stagemake-lars. Alleen de intrinsiek gemotiveerde scholen gaan door. Relevant hier, is dat de mandagen-inzet van stages in de tabel hier apart aangegeven staan om aan te geven wat het belang van de stages is, maar niet bij de totaalstelling worden opgenomen. De stage-inzet wordt namelijk ook opgenomen bij de projecten waaraan de stagiaires hebben gewerkt.

Naast de maatschappelijke stagiaires waren er 10 MBO-ers van Toegepaste Biologie, Urban Green Development, de Sportvisserij academie en praktijkscholen op leerwerkstage en een ICT-student die zich wilde heroriënteren op zijn maatschappelijk ambities en een scholier die een tussenjaar nam om een HBO-opleiding te kiezen.

4. Natuurmarketing

Naast de werkzaamheden in het groen, doen we aan natuurmarketing. Hieronder leest u wat we zoal aan marketing en communicatieactiviteiten doen.

4.1 COLUMNS, BLOGS, VLOGS, SOCIALE MEDIA

Natuurmarketing is een essentieel onderdeel van het werk. Door een permanente stroom van leuk en aansprekend nieuws te creëren onderstrepen we hoe leuk en belangrijk het kan zijn om samen de handen uit de mouwen te steken en om te laten zien hoeveel inspiratie en energie dat op kan leveren. Die stroom van nieuws raakt mensen en is vaak aanleiding om ook een keer te komen kijken en mee te doen. Onze natuurmarketing bestaat uit persberichten over activiteiten, de Flora en Fauna column in de Hoofddorpse Courant, de Boomweggeefactie in maart, bijna wekelijkse vlogs, ons Facebook-account en ons (in 2018 gestarte) Twitter-account.

- **De Flora en Fauna column in de Hoofddorpse Courant** beleefde in 2018 zijn 12e jaar vanaf mei 2006. De redactie van HC heeft de frequentie van 1 column per week teruggebracht naar 1 column per twee weken. De column is een medium dat elke keer de waarde van (vaak bijzondere) flora en fauna in de Haarlemmermeer op de kaart zet en onderstreept. Hierdoor komt een gestage stroom van contacten en reacties op gang.
- **Blog.** Bijna elke week doet Franke verslag van de ontwikkelingen rondom MEERGroen in zijn blog.
- **Vlog.** Ongeveer om de week verschijnt er een vlog op ons Youtube kanaal *st.meergroen*: elke week maken we een kort videoverslag van wat we die week aan natuurbelevissen hebben meege maakt. Aanleiding voor het starten van de vlog was het initiatief van een jonge vrouw die zich na haar middelbare school wilde oriënteren op haar toekomst en vooral op maatschappelijke gebied het experiment aan wilde gaan om vlogs te maken met als doel via sociale media meer jongeren te bereiken. Sinds oktober 2017 zijn er 33 vlogs op Youtube geplaatst (om de 2 of 3 weken) en op de MEERGroen site. Na de start van haar studie hebben anderen haar rol overgenomen.
- **Facebook-account.** Op onze Facebook-pagina delen we foto's, video's en berichten over de dagdagelijkse groenbeheer-activiteiten. We hebben 47 volgers.
- **Twitter-account.** Sinds november 2018 heeft Stichting MEERGroen ook een Twitter-account @SMeergroen. Dit medium gebruiken we onder andere om digitaal te netwerken en 'exposure' voor onze activiteiten te krijgen. We hebben inmiddels 112 volgers.
- **Column Nieuwsblad Haarlemmermeer.** In 2017 kwam er een nieuw huis-aan-huis-blad in de Haarlemmermeer dat ruimte bood voor een column specifiek over het natuurwerk en de burgerparticipatie die we vanuit MEERGroen nastreven. De column startte in oktober 2017 en gaf de gelegenheid voor een overzicht waar we elke week mee bezig zijn en de ruimte om elke keer een vrijwilliger aan het woord te laten, die in zijn eigen woorden aangeeft wat hem/haar bij MEERGroen aanspreekt. Helaas vond er eind 2018 een reorganisatie plaats, waarbij deze column na precies een jaar sneuvelde.

4.2 BOEK CODE ROOD

Wat we als MEERGroen willen, de analyse en drijfveren daarachter en onze aanpak, is nogal een verhaal. Dat verhaal is het best samen te vatten met de bekende slogan: *Think Global, Act Local*. Het is over de jaren gebleken dat dat voor de meeste mensen een 'ver van hun bed concept' is. En dat komt weer doordat de wereld zo ingewikkeld is gemaakt dat de meeste mensen zich terugtrekken in een zelf gekozen mini-wereld en de boel de boel laten. Of dat nu hun werk of taakomschrijving is of de voetbalclub of gezin. Ook biologen die zouden moeten kunnen zien dat de menselijke samenleving zijn eigen leefomgeving en toekomst in gevaar brengt, lijken dat te doen. Door zich vooral te focussen op detailonderwerpen zoals: 'orchideen', 'vogels' of minutieus wetenschappelijk onderzoek.

Elke dag een feestje

Wij leven en werken vanuit het idee dat het anders moet kunnen: dat je van elke dag een feestje kunt maken; voor jezelf, je wijk, de samenleving en de natuur. En niet met een beperkte scope van maar 10 jaar, maar volgens een concept waarbij de wereld nog wel 100.000 jaar mee kan.

Maar dat vereist wel dat we een zachte landing voor de vele ecologische crises die we als *homo economicus* oproepen, moeten regelen. Dat is een groot verhaal, dat niet zomaar in 10 minuten verteld kan worden en dat nogal binnenkomt. Daarom hebben we deze analyse en de aanpak maar eens op papier gezet, zodat het rustig gelezen en herlezen kan worden.

Verspreiden gedachtengoed

Dit boek is na 10 jaar schrijven en bijslijpen op de reacties van zeker 200 proeflezers, eind 2018 eindelijk in druk verschenen met de titel '*Code Rood: in oorlog met onze leefomgeving.*' We hopen dat het op deze manier kan bijdragen aan het verspreiden van het MEERGroen-gedachtengoed en het op gang brengen van een maatschappelijke discussie, die hopelijk leidt tot het uitbouwen van MEERGroen of partnerschappen buiten de regio waar we tot nu toe werken.

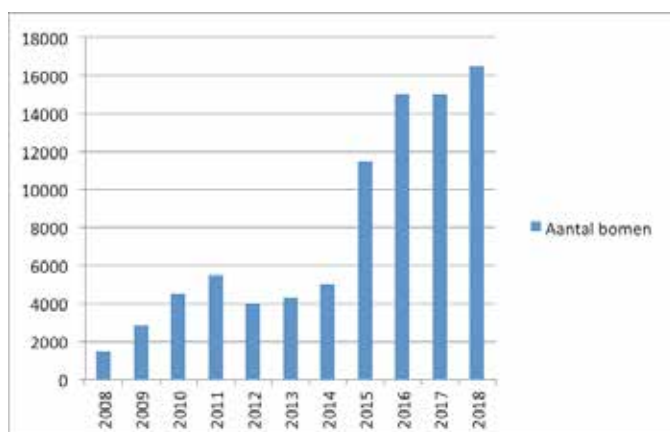

4.3 BOOMWEGGEEFACTIE MAART

De boomweggeefactie houdt in dat de hele herfst en winter bomen verzameld worden die tussen 21 maart en 1 april weggegeven worden, met alles wat daar aan publiciteit en activiteit bij komt kijken. De MEERGroen Boomweggeefactie (sinds 2009) bestaat uit het beschikbaar stellen van verzamelde bomen en stuiken aan particulieren om hun tuin en terreinen natuurvriendelijk mee in te richten. Een grafiekje van de ontwikkelingen sinds 2009 staat onderstaand. Het is ook een actie om de Nationale Boomfeestdag te ondersteunen en een manier om de waarde van ecologische kennis en inzet te onderstrepen.

16.000 bomen van 60 soorten aan 180 mensen en instellingen

In 2018 zijn ca. 16.000 bomen en struiken van 60 soorten aan 180 mensen en instellingen meegegeven in Haarlemmermeer en Heemstede, waaronder ook veel wilgen voor wilgentenenlabirinten bij verschillende scholen en kinderopvangplekken. Bij gemiddeld €3 per boompje is dat een maatschappelijk cadeautje van ca. €24.000.

Klimaatbos: potentieel 200.000 bomen per jaar

De boomweggeefactie wordt in toenemende mate een grootschalig project, met name waar het gaat om samenwerking met *MyEarth Corporation* voor de aanleg van klimaatbossen. De 16.000 bomen van 2018 zijn namelijk vooral de meest ecologisch waardevolle soorten zoals meidoorn, sleedoorn, vlier: soorten die bloeien en bessen leveren. De zaailingen zijn afkomstig uit de ca 150 ha. terrein die we zelf beheren.

Als we alle ‘bulk’bomen zoals esdoorn, iep, wilg, berk, es, etc. zouden verzamelen, dan zouden we jaarlijks wel 200.000 bomen kunnen oogsten. Genoeg om elk jaar 20 ha. klimaatbos aan te planten voor de helft van de kosten van de reguliere aanpak.

Dat zien wij mede als een belangrijke manier om burgers en bedrijven die zich zorgen maken over de klimaatcrisis, maar die niet weten wat ze er aan kunnen doen, de gelegenheid te geven om iets te doen (CO2 vastleggen, fijnstof vangen, etc.) En dat kan een positieve attitude stimuleren op basis waarvan er steeds meer actieve betrokkenheid en daadkracht ontstaat. Nu de overheid nog meekrijgen; want daar ontbreekt het helaas vaak aan daadkracht en visie. Zij lijken liever in te zetten op technologische oplossingen voor duurzaamheid. En zoeken de oplossing ‘ergens anders’, dan bij zichzelf.

5. Financiën

Het financiële jaarverslag wordt door de accountant apart opgemaakt, maar in dit inhoudelijk verslag is het wel de moeite waard enkele aspecten van onze financiële situatie en strategie te vermelden.

Een sociale onderneming

In tegenstelling tot veel organisaties meten wij onze effectiviteit niet zozeer in economische termen. Stichting MEERgroen is een sociale onderneming waar het meer gaat om maatschappelijke en ecologische effecten. Als die voldoende groot en veelbelovend zijn, kunnen wij ons permitteren om ook projecten op te pakken waar andere muziek in zit. Van de 32 projecten waar we in 2018 actief aan hebben gewerkt, werden er 8 (minimaal) betaald door opdrachtgevers, één project (bouwen) bedruipt zichzelf en van allerlei kanten ontvangen wij kleinere of grotere vergoedingen voor deelactiviteiten, van NLdoet voor het organiseren van NLdoet-projecten en burendagen.

Ook kregen we in 2018 een aantal giften en prijzen, zoals een donatie van €15.000 van iemand die ons werk op waarde weet te schatten, een duurzaamheidsprijs van Stichting Meerwind (€ 6.000), een donatie uit het Meerlandenfonds voor gereedschap (€ 600) en we haalden € 3.500 op met een Crowdfundingvoonatuur.nl actie met een bijdrage van de provincie Noord-Holland. Een prijsvraag voor Biodiversiteit in bedrijventerreinen van de provincie Noord-Holland leverde ons een pluim op omdat we alles zo goed voor elkaar hadden, maar 3x €30.000 ging helaas naar andere projecten.

Burgerparticipatie en natuurorganisatie

We zijn een burgerparticipatie- en een natuurorganisatie. Het zwaartepunt zit niet bij onze 'back office' zoals bij veel bedrijven, maar die ligt buiten in het veld. Omdat onze financiële adviseurs 2,5 jaar nodig hadden om een advies uit te brengen over of we nu wel of niet BTW in rekening moesten brengen, bracht ons dat in een lastig parket en moesten we €18.000 BTW uit een al zeer karig budget terugstorten.

Maatschappelijke meerwaarde creëren gaat niet 'gratis'

Voor elke euro die we binnen krijgen, proberen we 10 euro maatschappelijke, ecologische, educatieve, economische en recreatieve meerwaarde terug te geven. Met verschillende partijen zijn we in gesprek, wat er toe zou kunnen leiden dat er in 2019 een aantal betaalde projecten bij kunnen komen. Met name de situatie in Amstelveen en Haarlemmermeer is niet optimaal. Amstelveen lijkt op het standpunt te staan dat vrijwilligerswerk gratis moet zijn en legt de link niet tussen de 5 takken van sport die wij met ons meenemen, en dat dat vaak meer waarde genereert dan een aannemer die alleen maait (en die wel betaald wordt). In de Haarlemmermeer is er wel waardering voor onze vorm van burgerparticipatie, maar is er geen compatibele infrastructuur om dat te ondersteunen of wil om die te creëren. En dat resulteert in het feit dat wij voor 4 projecten, het bedrag krijgen dat een aannemer vraagt voor 1-2 keer het gras maaien met een tractor. En wij bieden naast het zaai-, maai- en hooiwerk, continu beheer met 4 vrijwilligersgroepen waar we wekelijks mee aan het werk gaan. Die spagaat lijkt moeilijk te overbruggen, omdat in dat groenbeheer-budget geen sociale cohesie, educatie en 'er iets moois van maken' ingebakken kan worden. En dat is wel onze doelstelling.

Meer financiële inbreng hebben we hard nodig om onze organisatorische structuur te versterken voor het begeleiden van meer vrijwilligers, op meer werkplekken tegelijk en om aan alle organisatorische en regelgevingseisen tegemoet te kunnen komen. En om onze vrij brede en indringende boodschap op een helder manier voor het voetlicht te brengen hebben we dit jaar €10.000 geïnvesteerd in het boek *'Code Rood: In oorlog met onze leefomgeving'*.

Van boven naar beneden van links naar rechts: aankondiging insectenhotelworkshop i.s.m. Gamma; Groenendaal-werkdag met bedrijf ca. 2.000 esdoorns verwijderd; paden schoonhouden in Groenendaal; geplante bolletjes centrum Hoofddorp; insectenhotel plaatsen Vrijheidsdreef Heemstede; moestuin Restaurant Den Burgh; winkeltje Park 2020.

Tekst & fotos': Stichting M.E.E.R.Groen
Redactie & opmaak: Kraanlijn 2.0 Communicatie & Design